Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ПРАЧЫТАЎ — ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ

Совецкая Беларусь

№ 28—29 (7470)
СУБОТА 6 САКАВІКА 1943 г.

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

НАШЫ ВОЙСКІ ЗАНЯЛІ ГАРАДЫ РЖЭЎ, ЛЬГОЎ, ДЗМІТРЫЕЎ-ЛЬГОЎСКІ, ОЛЕНІНА, СЕЎСК, СУДЖА І СТАНЦЫЮ ЧЭРТОЛІНА.

НАСТУПЛЕННЕ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ ПРАДАЎЖАЕЦЦА.

Аб Міжнародным комуністычным жаночым дні—8 сакавіка

Пастанова ЦК ВКП(б)

Міжнародны комуністычны жаночы дзень у гэтым годзе совецкія жанчыны сустракаюць у рашаючы момант Айчыннай вайны супроць гітлераўскай Германіі і яе паслугачоў. Больш трох месяцаў прадаўжаецца паспяховае наступленне нашых войск. Чырвоная Армія пад кіраўніцтвам Вярхоўнага Галоўнакамандуючага таварыша Сталіна нанесла рад сакрушальных udараў па нямецка-фашысцкіх войсках і заклала трывалы фундамент для перамогі над ворагам. Ад нямецкіх захопнікаў вызвалены дзесяткі гарадоў і многія тысячы сёл і вёсак. Пачалося масавае выгнанне ворага з Совецкай краіны.

У Айчыннай вайне совецкая жанчына стаіць у радах актыўных барацьбітоў супроць нямецка-фашысцкіх катаў. Ніколі яшчэ ва ўсёй мінулай гісторыі жанчына не ўдзельнічала так самааддана ў абароне сваёй Радзімы, як цяпер, у Вялікай вызваленчай вайне нашага народа.

Совецкай жанчыне ёсць што абараняць!

Совецкая ўлада прынесла працоўнай жанчыне поўнае і сапраўднае раўнапраўе ва ўсіх галінах жыцця. Яна прыцягнула жанчын да ўдзелу ў кіраўніцтве дзяржавай, стварыла ўсе ўмовы для свабоднай творчай працы і шчаслівага мацярынства.

Нямецка-фашысцкія разбойнікі пагражаюць жыццю, свабодзе і незалежнасці нашага народа, усім гістарычным заваёвам працоўнай жанчыны. У часова захопленых совецкіх раёнах гітлераўцы твораць нечуваныя злачынствы, знішчаюць мірнае насельніцтва, гвалцяць жанчын і дзяўчат, катуюць і забіваюць дзяцей. Сотні тысяч совецкіх жанчын фашысцкія прыгнятальнікі пагналі на цяжкія катаржныя работы ў Германію.

Грозным гневам і вялікай нянавісцю да нямецка-фашысцкіх ягоднікаў напоўнены сэрцы працоўных жанчын нашай краіны. Разам з усім народам узняліся яны на абарону свабоды і незалежнасці сваёй Радзімы ад подлага ворага. У тылу і на фронце совецкія патрыёткі паказваюць узоры гераізму і бязмежнай адданасці Радзіме, большэвіцкай партыі, таварышу Сталіну.

У часе Айчыннай вайны непамерна ўзрасла роля жанчын у грамадскай вытворчасці. Самаадданай працай мільёны жанчын, якія працуюць на фабрыках і заводах, у калгасах і соўгасах, ажыццяўляюць бесперапыннае забеспячэнне фронта ўзбраеннем, боепрыпасамі і харчаваннем. Тысячы жанчын кіруюць заводамі, фабрыкамі, установамі. Сотні тысяч жанчын і дзяўчат, авалодаўшы складанымі прафесіямі, замянілі мужчын, якія пайшлі на фронт. Асабліва ўзрасла роля жанчыны ў сельскай гаспадарцы. На плечы калгасніц лёг зараз асноўны цяжар калгаснай вытворчасці. Дзесяткі тысяч жанчын стаяць начале калгасаў, працуюць брыгадзірамі, звеннявымі, загадчыкамі жывёлагадоўчых ферм, аграномамі.

Совецкія жанчыны і дзяўчаты ў радах доблеснай Чырвонай Арміі і ў партызанскіх атрадах самаадданна змагаюцца супроць нямецкіх захопнікаў, з чэсцю нясуць службу санітарак, медсясцёр, урачоў, сувязістак, снайпераў, службу ў часцях супроцьпаветранай абароны. За ўзорнае выкананне баявых заданняў камандавання і праяўленыя пры гэтым адвагу і геройства многім слаўным совецкім жанчынам прысвоена высокае званне Героя Совецкага Саюза. Тысячы жанчын—удзельніц Вялікай вызваленчай вайны за смеласць і адвагу ўзнагароджаны ордэнамі і медалямі Совецкага Саюза. Совецкія жанчыны акружаюць увагай і клопатамі раненых, арганізуюць збор падарункаў і цёплых рэчаў для Чырвонай Арміі, актыўна ўдзельнічаюць у зборы сродкаў на пабудову самалётаў і танкаў, праяўляюць мацярынскія клопаты аб сем'ях франтавікоў, бяруць на выхаванне ў свае сем'і асірацелых дзяцей. Дзесяткі тысяч совецкіх жанчын даюць сваю кроў для выратавання жыццяў раненых байцоў.

ЦК ВКП(б) прапануе ўсім партыйным арганізацыям правесці Міжнародны жаночы дзень 8 сакавіка, як шырокую масава-палітычную кампанію.

У цяперашні рашаючы момант Айчыннай вайны ад совецкага народа і ад совецкіх жанчын патрабуецца яшчэ большая напружанасць усіх сіл для разгрому ворага. Чырвоная Армія прадаўжае весці наступальныя баі, выганяць немцаў з Совецкай краіны. Але вораг яшчэ моцны, ён ярасна супраціўляецца. Барацьба супроць гітлераўскай Германіі патрабуе яшчэ часу, ахвяр, напружання нашых сіл і мабілізацыі ўсіх нашых магчымасцяў.

Трэба поўнасцю мабілізаваць усе рэзервы жаночай працы. Самаадданая праца—свяшчэнны абавязак кожнай совецкай жанчыны і дзяўчыны. Патрэбна яшчэ шырэй разгарнуць вытворчае абучэнне жанчын і вылучэнне перадавых работніц і калгасніц на кіруючую работу. Партыйныя, совецкія, профсаюзныя і комсамольскія арганізацыі павінны ўсямерна клапаціцца аб бытавых патрэбах жанчын, занятых у грамадскай вытворчасці, бо ад гэтага залежыць поспех далейшага ўцягвання жанчын у вытворчасць і прадукцыйнасць іх працы. Партыйныя, комсамольскія і профсаюзныя арганізацыі павінны ўдзяляць самую сур'ёзную ўвагу палітычнаму выхаванню жанчын, у асаблівасці ўноў прышоўшых на вытворчасць.

Жанчыны — работніцы, інжынеры, тэхнікі! Давайце наступаючай Чырвонай Арміі яшчэ больш танкаў, самалётаў, гармат, кулямётаў, вінтовак, боепрыпасаў, абмундзіравання! Павялічвайце выплаўку метала, здабычу вугалю, вытворчасць электраэнергіі. У дасканаласці авалодвайце тэхнікай сваёй справы і няспынна павышайце прадукцыйнасць працы.

Жанчыны-чыгуначніцы! Хутчэй прасоўвайце паязды з узбраеннем, боепрыпасамі і харчаваннем для фронта. Дапамагайце Чырвонай Арміі граміць нямецка-фашысцкіх захопнікаў! Змагайцеся за бесперапынную, дакладную работу чыгунак! Авалодвайце тэхнікай чыгуначнага транспарта!

Жанчыны — калгасніцы, работніцы МТС і соўгасаў! Ад вашай працы на палях залежыць цяпер забеспячэнне Чырвонай Арміі і тылу харчаваннем. Вы рашаеце зараз поспех веснавой сяўбы. Забяспечце атрыманне ў 1943 годзе высокага ўраджаю. Усё для фронта, усё для перамогі!

Жанчыны — сувязісткі, снайперы і ўсе ўдзельніцы Айчыннай вайны! Нястомна ўдасканальвайце баявую вывучку! Усямерна паляпшайце справу сувязі Чырвонай Арміі, вучыцеся метка страляць! Усімі сіламі садзейнічайце поспеху наступлення нашых войск! Бязлітасна знішчайце гітлераўскіх захопнікаў!

Жанчыны — санітаркі, медсёстры, урачы! Аказвайце неадкладную дапамогу раненым на перадавых пазіцыях, выносьце з поля бою раненых байцоў і камандзіраў з іх зброяй, акружайце ўвагай і клопатамі байцоў і камандзіраў, якія знаходзяцца на лячэнні ў шпіталях! Памятайце, што ад вашай работы залежыць жыццё і зварот у строй раненых совецкіх воінаў!

Жанчыны і дзяўчаты! У дасканаласці авалодвайце ваеннымі спецыяльнасцямі! Вучыцеся метка страляць. Вывучайце справу супроцьпаветранай і супроцьхімічнай абароны, санітарную справу, сувязь. Забяспечце ўход за ранeнымі, праяўляйце мацярынскія клопаты аб сем'ях франтавікоў! Вазьміце на сябе клопаты аб дзецях-сіротах, няхай ніводнае асірацелае дзіцё не застанецца без мацярынскай ласкі.

Жанчыны і дзяўчаты гарадоў і сёл, вызваленых ад нямецкіх акупантаў! Хутчэй аднаўляйце прамысловасць, сельскую гаспадарку, школы, бібліятэкі, больніцы і пякарні. Наладжвайце нармальнае жыццё гарадоў і сёл!

Жанчыны і дзяўчаты совецкіх раёнаў, часова захопленых ворагам! Блізіцца час вашага вызвалення! Дапамагайце партызанскім атрадам бязлітасна знішчаць гітлераўскіх ягоднікаў, не давайце адступаючаму ворагу спальваць нашы гарады і сёлы!

Жанчыны-партызанкі! Усімі сіламі, усімі сродкамі дапамагайце наступаючай Чырвонай Арміі! Шырэй распальвайце полымя партызанскай барацьбы ў тылу ворага! Самаадданна выконвайце баявыя заданні партызанскіх атрадаў! Зрывайце перакідку непрыяцельскіх войск, падвоз зброі і боепрыпасаў, падпальвайце воінскія склады ворага! Нястомна авалодвайце ваеннай справай! Праследуйце і знішчайце нямецкіх захопнікаў на кожным кроку!

ЦК ВКП(б) вітае работніц, калгасніц, жанчын інтэлігентнай працы, санітарак, медсясцёр, урачоў, сувязістак, слаўных партызанак, усіх працоўных жанчын Совецкага Саюза ў Міжнародны комуністычны жаночы дзень і выказвае цвёрдую ўпэўненасць у тым, што совецкія жанчыны ў рашаючы момант Айчыннай вайны аддадуць усе сілы на справу поўнага разгрому нямецкіх захопнікаў.

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ УСЕСАЮЗНАЙ КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ (большэвікоў)

Нашы войскі занялі горад Ржэў

Некалькі дзён таму назад нашы войскі пачалі рашучы штурм горада РЖЭВА. Немцы ўжо даўно ператварылі горад і подступы да яго ў вельмі ўмацаваны раён. Сёння, 3 сакавіка, пасля працяглага і жорсткага бою нашы войскі авалодалі РЖЭВАМ.

Па няпоўных даных, УЗЯТЫ наступныя трафеі: танкаў—112, гармат рознага калібру—78, паравозаў—35, вагонаў—1.200, складаў розных—5, а таксама многа снарадаў, мін, кулямётаў, вінтовак і іншай ваеннай маёмасці.

Праціўнік пакінуў на подступах да горада і ў самым Ржэве забітымі да 2.000 салдат і афіцэраў.

Першымі ўварваліся ў горад часці генерал-маёра тав. КУПРЫЯНАВА А. Ф., генерал-маёра тав. ОЛЕШЭВА Н. Н. і палкоўніка тав. ШУЛЬГА В. П.

Нашы войскі занялі гарады Льгоў і Дзмітрыеў-Льгоўскі

Нашы войскі пасля ўпорных баёў занялі горад і чыгуначны вузел ЛЬГОЎ. Узяты вялікія трафеі, сярод якіх 148 вагонаў снарадаў, 22 вагоны пораху, 3 склады з боепрыпасамі і асобна вялікія штабялі снарадаў, 2 склады з інжынернай маёмасцю.

Пасля рашучай атакі нашы войскі занялі горад ДЗМІТРЫЕЎ-ЛЬГОЎСКІ. Узяты трафеі, якія падлічваюцца.

СОВІНФОРМБЮРО.

У АПОШНЮЮ ГАДЗІНУ

Нашы войскі занялі гарады Оленіна, Сеўск, Суджа, станцыю Чэртоліна

1) 4 сакавіка на захад ад РЖЭВА нашы войскі, прадаўжаючы развіваць наступленне, авалодалі горадам і чыгуначнай станцыяй ОЛЕНІНА, а таксама занялі вялікую чыгуначную станцыю ЧЭРТОЛІНА. Чыгунка МАСКВА — РЖЭЎ — ВЯЛІКІЯ ЛУКІ на ўсёй працягласці ачышчана ад праціўніка.

2) У Орлоўскай вобласці нашы войскі пасля ўпорнага бою занялі горад СЕЎСК.

3) У Курскай вобласці нашы войскі ў выніку рашучай атакі авалодалі горадам і чыгуначнай станцыяй СУДЖА.

СОВІНФОРМБЮРО.

КРОЎ ЗА КРОЎ! СМЕРЦЬ ЗА СМЕРЦЬ!

Крывавая трагедыя ў вёсках Жары, Белае, Буда, Кушталі

Партызаны і партызанкі, совецкія патрыёты! Прачытайце аб крывавай трагедыі ў вёсках Жары, Белае, Буда, Кушталі. Прачытайце і запамятайце. Кроў нявінных дзяцей, жанчын, старыкоў, замучаных нямецкімі катамі, кліча да лютай помсты. Няма і не будзе ў нас спакою, пакуль родную зямлю топча паганы бот гітлераўскага грабежніка і забойцы.

Паклянёмся-ж яшчэ раз, таварышы, жорстка адпомсціць гітлераўскім катам за кроў і пакуты беларускага народа!

Да помсты, беларусы! Да помсты бязлітаснай і нязгаснай! Няхай-жа каты захлынуцца ў сваёй уласнай чорнай крыві.

Гэта было ўноч на 9 кастрычніка 1942 года. Запамятаем гэтую дату. Фашысцкія людаеды нечакана наляцелі на мірную вёску Жары, Ушацкага раёна. Спала 83-гадовая бабуля Шапо Марыя Лук'янаўна ў сваёй хаце, спаў 3-гадовы Лёшка, спала ўся вёска, ніхто не думаў пра вялікую небяспеку, якая так нечакана звалілася на вёску.

Фашысцкае камандаванне Лепельскага і Ушацкага гарнізонаў у гэтую ноч учыніла налёт на вёску Жары. З усіх бакоў акружылі яе ўзброеныя з ног да галавы нямецкія людаеды. Пачалася дзікая расправа над старыкамі, жанчынамі, дзецьмі. Фашысты забілі, замучылі 67 чалавек.

Марыю Лук'янаўну Шапо, 1861 года нараджэння, фашысты выгналі з хаты. Білі яе жалезным ломам па галаве, паламалі рэбры. Немцы закатавалі старыка Сальнікава Сямёна Селіверставіча, 1875 года нараджэння. Яго таксама доўга мучылі, білі па твару, выкруцілі рукі, а пасля кінулі ў палаючы дом, дзе ён загінуў у страшэнных пакутах. 20-гадовага Паршэнка Змітра фашысты збілі і кінулі на кучу гною, прыціснуўшы плашкамі дроў. Юнак загінуў у пакутах. Нямецкія бандыты зрэзалі кінжаламі Петухова Васіля Іванавіча і мёртвага цягалі па вуліцы.

Жывымі былі кінуты ў яму 3-гадовы Лёша — сын калгасніка Васіля Жалейкі, такога-ж узросту Данілка — сын Шапо і 9-гадовая Соня дачка Аляксея Паршэнкі.

Так здзекаваліся нямецка-фашысцкія звяры над мірным насельніцтвам. Але на гэтым не закончыліся жудасныя расправы гітлераўскіх мярзотнікаў: яны спалілі 55 дамоў у вёсцы Жары і дашчэнту аграбілі насельніцтва. Фашысты пагналі з сабою 170 галоў буйнай жывёлы, 155 авечак, забралі вопратку. Ад вёскі яны пакінулі толькі руіны.

Праз некалькі дзён такую-ж расправу над мірным насельніцтвам учынілі нямецкія людаеды ў вёсцы Белае (Ушацкі раён). Тут фашысты спалілі 8 дамоў — Корсака В., Шадлевіча Піліпа, Манука Івана, Манука Захара, Блінскай Грыпіны і іншых.

Жывымі немцы кінулі ў полымя Ольгу Бондар, 1914 года нараджэння, 16-гадовага Валодзю Малькова, а ўсяго спалілі 25 чалавек. Адных кідалі жывымі ў агонь, другіх расстрэльвалі. Шаўлевіча Піліпа фашысты паклалі на стул і білі яго начоўкамі да таго часу, пакуль яны не паламаліся і ахвяра не страціла прытомнасць. Нарэшце Піліпа Шаўлевіча звяры-немцы кінулі ў агонь, дзе ён і загінуў.

У вёсцы Белае па-зверску закатаваны 32 чалавекі.

Зусім нядаўна, 2 студзеня 1943 года, фашысты напалі на вёску Хартова, Гарадоцкага раёна (Віцебшчына), дзе таксама расстрэльвалі старыкоў, жанчын і дзяцей, жывымі кідалі іх у вогнішча. Крыкі і стогны нявінных людзей далёка былі чутны за вёскай Хартова.

Два дні ўзброеныя да зубоў, з факеламі нямецкія бандыты рыскалі па вёсках Відзаўскага раёна, Вілейскай області. Толькі ў адным Відзаўскім раёне фашысты зруйнавалі 14 вёсак, у тым ліку — Азёравы, Баравыя, у Шаркаўскім раёне хутар Дзікае, вёску Кушталі, Буду. Нямецкія разбойнікі заганялі сялян у хлявы, а пасля падпальвалі. Тых, хто не хацеў ісці ў хлеў, тут-жа расстрэльвалі. У вёсцы Якшты, Відзаўскага раёна, фашысцкія людаеды закатавалі сям'ю Івана Цунеля. Яго бацьку, маці, брата і 17-гадовую дачку немцы адвезлі ў мястэчка Казяны. Там ім адрэзалі вушы, усяляк мучылі, здзекваліся, а пасля расстралялі.

Крывёю залілі гітлераўцы наш родны край, яны знішчаюць мірнае насельніцтва Беларусі.

Я. ШКАДАРЭВІЧ.

ЭШАЛОНЫ ВОРАГА—ПАД АДКОС!

Узмацнілі сваю баявую дзейнасць партызаны - падрыўнікі атрада тав. Сямёна.

18 лютага на важнай чыгуначнай камунікацыі партызаны пусцілі пад адкос два воінскія эшалоны ворага. Разбіты 2 паравозы, 6 вагонаў з запаснымі часткамі для танкаў і 7 вагонаў з гарматамі. Рух паяздоў быў затрыман на 15 гадзін.

Партызан **МАКСІМ.**

АТАКА

Ноч. На беразе ракі спіць вёска.

І ў імгненне ў чорнае неба з шыпеннем узлятаюць дзве белыя ракеты. І яшчэ не згасла іх святло, як разам загаварылі кулямёты і вінтоўкі. Цішыня парушана. У цемры ўзнікаюць успышкі ад стрэлаў. Трасіруючыя кулі прарэзалі цемру пункцірнымі лініямі.

— За Радзіму, за Сталіна! Ура-а-а!..

Мы ідзём у атаку.

Наўскрай вёскі ў жаху замітусіўся нямецкі вартавы. Выстраліўшы некалькі разоў у паветра, ён уцёк у кусты. Байцы спяшаліся хутчэй захапіць умацаванні гітлераўцаў, каб не даць ім апомніцца. Поспех партызанскай атакі будуецца на нечаканасці налёту. Варожы гарнізон, які стаяў у вёсцы, вельмі ўмацаваўся. На подступах да вёскі збудаваны дзоты і ходы злучэння.

Ад запальваючых куль партызан запалаў нямецкі склад з боепрыпасамі. У полымі пажару ўзрываліся патроны. У вёсцы стала светла, як удзень. Добра бачна, як засцігнутыя знянацку фрыцы, не паспеўшы надзець штаны, бягуць па ярка асветленай вуліцы. Выдатная цэль для нашых кулямётчыкаў і аўтаматчыкаў! І свінцовы дождж асыпае гітлераўцаў. Трапна б'е фашыстаў кулямётчык Іван. Ён толькі часад-часу звяртаецца да другога нумара:

— Васіль, давай дыск!

Задача кулямётчыка — перагарадзіць шлях немцам да дзотаў. І з гэтай задачай ён справіўся паспяхова. Толькі тром — чатыром салдатам удалося прарвацца да ўмацаванняў. Але і тут іх чакалі сюрпрызы. Не паспелі немцы адкрыць агонь з кулямёта, як у амбразуру дзота паляцелі партызанскія падарункі — супроцьтанкавыя гранаты. Гэта дзейнічалі гранатамётчыкі з групы тав. Івана. Адзін за другім паслядавалі моцныя выбухі, і дзот стаў магілай для нямецкіх салдат.

Умацаванні фашыстаў узяты, але вораг яшчэ не разбіты. Групы немцаў заселі ў цэнтры вёскі і з дамоў вядуць кулямётны агонь.

— Зараз-жа выбіць немцаў і адтуль, — аддае загад начальнік штаба Яўгеній, які кіраваў боем, і сам начале невялікай групы байцоў атакуе агнявыя кропкі ворага. Невялікую групу байцоў сустракае шквальны агонь з кулямётаў і аўтаматаў...

— Наперад!

Байцы з крыкамі «ўра» кідаюцца да будынкаў. Фрыцы, якія не чакалі такога імклівага нападу, ледзь паспяваюць унесці ногі. Цяпер у іх для адступлення застаецца толькі адзін выхад — да ракі. Сюды накіроўваюцца ўсе немцы, якія засталіся яшчэ жывымі. Але, як толькі яны дабягаюць да прыбярэжных кустоў, іх адтуль сустракаюць трапныя чаргі кулямётаў. Група партызан начале з камісарам атрада адрэзала шлях адступлення.

Бой прадаўжаўся роўна гадзіну. Вёска была поўнасцю ачышчана ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. 60 гітлераўцаў былі знішчаны ў часе бою. Партызаны захапілі вялікія трафеі: боепрыпасы, кулямёты, вінтоўкі, склад харчавання.

С. СВІРЫДАЎ, В. КЛІЦІН.

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ. НА ЗДЫМКАХ: (зверху) разбіты нямецкі танк і (знізу) захоплены нямецкі танк.

ГІТЛЕРАЎЦЫ БАМБЯЦЬ БЕЛАРУСКІЯ ВЁСКІ

Раззлаваныя непакорнасцю беларускага народа, фашысцкія бандыты крывавымі зверствамі імкнуцца запалохаць насельніцтва. Апрача карных атрадаў, якія пасылае Гітлер на расправу з беларусамі, фашысты яшчэ прылятаюць на бамбёжку беларускіх вёсак.

Многім сялянам ужо не раз прыходзілася перанесіць жудасці гэтых бамбёжак. Некалькі разоў гітлераўскія разбойнікі бамбілі сяло Р., Палескай області. Сярод забітых мірных жыхароў былі старыя і дзеці. Нядаўна паветраныя піраты бамбілі другую вёску. Ад бомбаў загінула 20 сялян і сялянак, разбурана і спалена многа дамоў калгаснікаў.

Сваю бандыцкую дзейнасць фашысты хочуць прыкрыць нахабнай хлуснёю. У сваіх брудных газецінках і лістоўках яны на ўсе лады звоняць аб «выключных поспехах нямецкай авіяцыі ў барацьбе з партызанамі». Але жыхары акупіраваных гарадоў і вёсак па-свойму адказваюць на фашысцкую брахню: яны бязлітасна помсцяць ворагу за ўсе яго крывавыя злачынствы.

Г. ШЧАРБАТАЎ.

Палеская вобласць.

Адпомсцілі

Фашысцкія людаеды і іх паслугачы — здраднікі ўчынілі зверскую расправу над жыхарамі вёскі Вальберовічы. Партызаны пад камандаваннем таварыша М. рашылі адпомсціць гітлераўскім нягоднікам за кроў нявінных.

Гэтымі днямі народныя мсціўцы напалі на гарнізон мястэчка. У выніку налёту забіта і паранена 38 гітлераўцаў і два ўзяты ў палон. Партызаны знішчылі 18.000 пудоў збожжа, якое немцы падрыхтавалі для адпраўкі ў Германію, узарвалі лесазавод і захапілі 59 вінтовак.

ВІЛЕЙСКАЯ ОБЛАСЦЬ.

(Наш кар.).

За два месяцы

Не даюць спакою нямецкім акупантам народныя мсціўцы з атрада «Старыка». За 2 месяцы (снежань і студзень) партызаны гэтага атрада знішчылі 179 варожых салдат і афіцэраў і 20 паліцэйскіх.

Групамі падрыўнікаў пад адкос былі пушчаны 4 воінскія эшалоны ворага. У часе крушэнняў разбіты тры паравозы, 7 цыстэрнаў з гаручым, 15 вагонаў і платформ з баявой тэхнікай і тры вагоны з жывой сілай. На шасэйных дарогах знішчаны 31 нямецкая аўтамашына.

МІНСКАЯ ОБЛАСЦЬ.

(Наш кар.).

У ВЫЗВАЛЕНЫМ ХАРКАВЕ. Удзельнікі штурму Харкава — сын легендарнага Чапаева, А. В. ЧАПАЕЎ (злева) і І. В. КУПІН сярод жыхараў горада.

ГЕРОІ

(УРЫВАК З ПАЭМЫ)

Міхась МАШАРА

Чыгунка вось
лягла на касагоры,
Мы для сябе яе тут правялі.
Знімалі лес,
упарта рылі горы,
...оць пот сляпіў
і нылі мазалі.
Раслі масты,
высокія адкосы
І рэйкі струнамі віліся ўдаль.
Каб шчасце ў край
цягнулі паравозы,
Каб радасць нам
спявала рэек сталь.
Цяпер яна
ў няволі у фашыстаў.
Вязе чужак
па ёй знішчэнне нам.
Свой дом
агнём,
рукой сваёй мы нішчым,
Калі фашыст
знайшоў прытулак там.
Атраду ў штаб
прынеслі людзі весткі:
Як ноч запаліць зорны карагод,
Чыгункай гэтай,
з бандаю нямецкай,
Цягнік у цемры
рушыць на ўсход.
І двух хлапцоў,
звязаных дружбай шчырай,
Ў сваю зямлянку клікнуў
камандзір.
І са сцяны зямлянкі камандзіра
Глядзеў на іх
любімы правадыр.

* * *

Не скажа ноч,
што думаюць паляны,
Каму і дзе якія сняцца сны,
Куды ідуць
два гэтых партызаны,
Каму і што
нясуць з сабой яны.
Ідуць яны
узлескамі, кустамі,
Паўзуць палямі,
пожнямі ўпрасоў,
І туліць іх
лугоў трава густая
І ціхі шорах
жытніх каласоў.
У гэты кут
два сябры-партызаны
Свае пакункі з нечым прыняслі.
Прыніклі вухам да лясной
паляны,
Дзе тры сасны
ля насыпу раслі.

* * *

Спрабуй схаваць
у цемры міны ў шпалах,
Або падкласці
зручна дынаміт!
Ды што спыніць
такіх хлапцоў удалых,
Як гэтых два —
Максім і Леанід?
Зарыты міны
ў насыпу глыбока,
Запал увінчаны
рукой сваёй,
Правесці толькі
шнур ў кусты далёка
Ды і чакаць
няпрошаных гасцей.

* * *

За міг такі
ахопіш думкай вечнасць,
Былое перажыць
патрапіш зноў,
Адчуеш жаль
і страх,
і супярэчнасць,
Нянавісць ўсю,
і ўсю сваю любоў.
Ёсць міг,
калі ты можаш стаць
героем,
Або здабыць
і ганьбу
і дакор.
Маўчыць Максім.
І Леанід—ні слова.
У вочах толькі
ззянне яркіх зор.
Ды рукі самі
моцна
ў раз апошні
У дружбе шчырай сціснулі
сябе.
І гул панёс
над лесам,
полем,
пожняй:
— Не прайдзе!
І не прайшоў!..
Зямля здрыгнулася,
рвучы свае аковы.
Шугнуў іх гнеў
у неба вогненным слупом.
З пякельным грукатам
крышыліся вагоны
І пад адкос ляцелі,
ўспыхнуўшы агнём.

БЕЛАРУСЫ НА ФРОНЦЕ

НА РАХУНКУ—30 ЗАБІТЫХ ФРЫЦАЎ

Іван Ефімавіч Скапцоў да вайны працаваў брыгадзірам трактарнай брыгады на Аршаншчыне.

Першыя-ж залпы паклікалі Івана Ефімавіча на поле бою. Разам з ім на фронт ідуць чатыры браты і тры сыны. Адважна б'юцца Скапцовы за сваё шчасце, за сваю радзіму.

Старшы сяржант Скапцоў камандуе ўзводам. Гэта ён вёў сваіх байцоў на прарыў блакады Ленінграда. У дні грамадзянскай вайны Іван Ефімавіч адбіваў белыя банды ад Ленінграда.

Вялікі Сталін абвясціў падзяку ўсім байцам і камандзірам, якія прарвалі кальцо блакады горада Леніна. Гэтая падзяка натхніла байцоў на новыя подвігі.

За некалькі дзён падраздзяленне Скапцова знішчыла 167 гітлераўцаў.

Аднойчы Скапцоў ляжаў у сваім стралковым акопчыку. Пяць немцаў пачалі перацягваць кулямёт на новае месца. Скапцоў даў па іх чаргу з аўтамата. Уся гітлераўская пяцёрка лягла трупамі. Праз некаторы час да забітых фрыцаў пачалі падкрадацца яшчэ чатыры нямецкія гады. Яны паўзлі, каб забраць кулямёт. Адзін стрэл — і яшчэ два фрыцы мёртвыя.

Сяржант Скапцоў паляваў на фашыстаў. Нямецкі снайпер заўважыў яго. Разрыўная куля разарвалася ля Скапцова. Ён пераманіў пазіцыю. Але снайпер не адставаў. Ён яшчэ некалькі разоў стрэліў па Скапцову і ўсё міма. Гадзіны тры Скапцоў, мяняючы месца, сачыў, адкуль б'е фашысцкі снайпер. Нарэшце ён заўважыў на вяршыні густой хвоі «кукушку» і выстраліў. Немец зляцеў на зямлю.

Наступнага фашыста Скапцоў выкрыў па дымку, які паказаўся ў лапках хвоі. Скапцоў паслаў туды тры кулі, і «кукушка», як мех, звалілася з дрэва.

Заўважыўшы нямецкага салдата, які перабягаў ад бліндажа да кулямёта, Скапцоў узяў яго на мушку. Потым ён пачаў сачыць, што будзе далей. З бліндажа вылазіць другі гад і, хутка перабегшы, разглядае забітага. Скапцоў выстраліў, і другі разбойнік зваліўся побач з першым. Такі-ж лёс сустрэў трэцяга бандыта.

Так расце асабісты рахунак народнага мсціўцы, вернага сына беларускага народа Івана Ефімавіча Скапцова. Ён ужо знішчыў 30 гітлераўцаў.

Л. САСІМОВІЧ.

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ.

Заява Польскага Урада аб польска-совецкіх адносінах

ЛОНДАН, 25 лютага. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, сёння вечарам Польскі Урад апублікаваў наступную заяву аб руска-польскіх адносінах: «25 лютага Польскі Урад абмеркаваў польска-совецкія адносіны на паседжанні пад старшынствам генерала Сікорскага і прыняў наступнае рашэнне: «Польскі Урад зноў пацвярджае, што ні да пачатку цяперашняй вайны, ні ў час вайны польскі народ не згаджаўся на якое-небудзь супрацоўніцтва з немцамі супроць Совецкага Саюза. У сваіх узаемаадносінах з СССР Польшча пастаянна праяўляла гатоўнасць да супрацоўніцтва з Совецкім Саюзам у вядзенні вайны і да захавання дружаскіх і добрасуседскіх адносін пасля перамогі. Польскі Урад самым рашучым чынам адхіляе злосную прапаганду, якая абвінавачвае Польшчу ў датычных або прамых варожых тэндэнцыях у адносінах да Совецкай Расіі. Зусім недарэчна падазраваць Польшчу ў намерах пабудаваць усходнія граніцы Польскай рэспублікі на Дняпры ці Чорным моры або прыпісваць Польшчы якія-небудзь тэндэнцыі да расшырэння сваіх граніц далей на Ўсход.

Польскі Урад, які прадстаўляе Польшчу ў тых граніцах, у якіх яна, першая з Аб'едналых нацый, уступіла ў навязаную ёй барацьбу, нязменна прытрымліваўся з моманту заключэння польска-совецкага дагавора ад 30 ліпеня 1941 г. той пазіцыі, што ў пытанні аб граніцах паміж Польшчай і Совецкай Расіяй захоўваецца статус-кво, які існаваў да 1 верасня 1939 года, і лічыць, што падрыў гэтай пазіцыі, якая адпавядае Атлантычнай хартыі, шкодзіць адзінству Аб'едналых нацый. Польскі Урад лічыць, што цеснае супрацоўніцтва і давер'е паміж усімі саюзнікамі з'яўляецца неабходным фактарам перамогі і сталага міру, і ганьбіць усе акты і заявы, накіраваныя да парушэння або паслаблення адзінага фронта Аб'едналых нацый».

ПАВЕДАМЛЕННЕ ТАСС з прычыны дэкларацыі Польскага Урада ад 25 лютага г. г.

Апублікаваная 25 лютага гэтага года заява Польскага Ўрада ў Лондане аб совецка-польскіх адносінах сведчыць аб тым, што Польскі Ўрад не хоча прызнаць гістарычных правоў украінскага і беларускага народаў быць аб'еднанымі ў сваіх нацыянальных дзяржавах. Прадаўжаючы, як бачна, лічыць законнай захопніцкую палітыку імперыялістычных дзяржаў, якія дзялілі паміж сабой спрадвечныя ўкраінскія і беларускія землі, і ігнаруючы ўсім вядомы факт адбыўшагася ўжо з'еднання ўкраінцаў і беларусаў у нетрах сваіх нацыянальных дзяржаў, Польскі Урад такім чынам выступае за раздзел украінскіх і беларускіх зямель, за прадоўжанне палітыкі раздраблення ўкраінскага і беларускага народаў.

Совецкія кіруючыя колы лічаць, што адмаўленне права за ўкраінскім і беларускім народамі на з'еднанне са сваімі адзінакроўнымі братамі сведчыць аб наяўнасці імперыялістычных тэндэнцый, а спасылкі Польскага Урада на Атлантычную Хартыю не маюць пад сабой ніякай глебы. Атлантычная Хартыя не дае нікому права пасягаць на нацыянальныя правы ўкраінцаў і беларусаў, а, наадварот, яна зыходзіць з прынцыпаў прызнання нацыянальных правоў народаў, у тым ліку ўкраінскага і беларускага народаў.

Нават вядомы брытанскі міністр лорд Керзон, нягледзячы на яго недружалюбныя адносіны да СССР, разумеў, што Польшча не можа прэтэндаваць на ўкраінскія і беларускія землі, а польскія кіруючыя колы да гэтага часу не хочуць праявіць разуменне ў тэтым пытанні.

Сцвярджэнне польскіх кіруючых колаў, што Польшча да пачатку цяперашняй вайны не згаджалася на якое-небудзь супрацоўніцтва з Германіяй супроць Совецкага Саюза, не адпавядае сапраўднасці, бо ўсяму свету вядома прафашысцкая палітыка збліжэння з гітлераўскай Германіяй польскага ўрада і яго міністра Бека, якія імкнуліся супроцьпаставіць Польшчу Совецкаму Саюзу.

Калі чаму і вучыць сучасная вайна, то перш за ўсё таму, што славянскія народы не павінны праяўляць варожасці паміж сабою, а павінны жыць у дружбе, каб пазбавіцца ад небяспекі нямецкага іга. Польскія кіруючыя колы нічаму не навучыліся, калі яны пасягаюць на ўкраінскія і беларускія землі і тым самым культывіруюць варожасць паміж польскім народам і народамі Украіны і Беларусі, бо такая палітыка польскіх кіруючых колаў аслабляе перш за ўсё самую Польшчу і ламае адзіны фронт славянскіх народаў у барацьбе з германскім нашэсцем.

Заява польскага ўрада сведчыць аб тым, што цяперашнія польскія кіруючыя колы ў гэтым пытанні не адлюстроўваюць сапраўднай думкі польскага народа, інтарэсы якога ў барацьбе за вызваленне сваёй радзімы і адраджэнне моцнай і магутнай Польшчы непарыўна звязаны са справай усямернага ўмацавання ўзаемнага давер'я і дружбы з брацкімі народамі Украіны, Беларусі, таксама як з рускім народам і з другімі народамі СССР.

СОРАК ПЕРШАЯ ЗАСАДА

БОЕПРЫПАСЫ ВОРАГА НЕ ДАЙШЛІ ДА ФРОНТА

У адным з беларускіх соўгасаў Міхаіл працаваў зоатэхнікам. Калі прышлі немцы, ён пайшоў у партызанскі атрад. Цяпер зоатэхнік Міхаіл—камандзір баявой групы. Любяць і шануюць яго баявыя сябры.

Камандзір атрада даў заданне: не прапусціць да лініі фронта варожую аўтакалону, якая неўзабаве будзе рушыць па шасэ. Зоатэхнік Міхаіл з групай партызан адправіўся ў засаду. Гэта была сорак першая па ліку засада партызан.

На досвітку, па ўказанню Міхаіла, народныя мсціўцы залеглі ля шасэйнай дарогі. Чакаць прышлося нядоўга. Хутка разведчык далажыў:

— Таварыш камандзір, на дарозе паявілася грузавая машына.

— Падрыхтавацца!—загадаў камандзір, і словы яго каманды ціха перадаваліся ад партызана да партызана.

За першай аўтамашынай паказалася другая, трэцяя, чацвёртая... Калі чатырнаццаць грузавых аўтамашын ворага наблізіліся да партызанскай засады, народныя мсціўцы адкрылі знішчальны кулямётна - ружэйны агонь. Некалькі машын загарэліся. У паніцы гітлераўцы выскаквалі з грузавікоў і, адстрэльваючыся, спрабавалі ўцячы, але партызанскія кулі даганялі іх.

Сорак два акупанты, у тым ліку тры афіцэры, знайшлі сабе магілу на совецкай зямлі. Усе машыны,—а яны ішлі з боепрыпасамі да фронта,—папалі ў рукі партызан. Народныя мсціўцы без страт вярнуліся ў атрад.

М. ХРЫСЦІЧ.

ВЕСТКІ З СОВЕЦКАЙ РАДЗІМЫ

ХАРКАЎ АЖЫВАЕ

Совецкія органы Харкава, вызваленага ад нямецкіх акупантаў, праводзяць вялікую работу па задавальненню бытавых патрэб насельніцтва. У адным з раёнаў горада адкрыты дзве сталовыя. У горадзе пушчаны 4 хлебапякарні, пачалі працаваць магазіны, аптэкі, цырульні. Ажывае культурнае жыццё. На плошчах і ў будынках горсовета загаварылі радыёрупары.

Вялікую зацікаўленасць праяўляе насельніцтва да совецкіх кінофільмаў, якіх яно даўно не бачыла. Кінотэатры перапоўнены. Артысты аркестра харкаўскай оперы, якія хаваліся ад акупантаў, цяпер сабраліся і прыступілі ўжо да рэпетыцый. Увагу харкаўчан прыцягваюць канцэрты франтавой групы маскоўскага тэатра імені Вахтангава.

На 44 прадпрыемствах Краснаводскага раёна пачаліся аднаўленчыя работы. У гэтым-жа раёне пачалі сваю работу 10 школ.

На вызваленай зямлі

Раёны Украіны і Паўночнага Каўказа, вызваленыя Чырвонай Арміяй ад нямецкіх захопнікаў, вяртаюцца да жыцця.

На Стаўрапальшчыне дзейна рыхтуюцца да веснавой сяўбы. Работнікі Сцяпноўскай МТС падабралі ў стэпах і на дарогах 80 трактараў і поўным ходам рамантуюць іх. Казакі адкапваюць з зямлі схаванае ад гітлераўскіх драпежнікаў насенне, звозяць яго ў калгасныя пуні. Перад адступленнем немцы знішчалі рабочую жывёлу. Калгаснікі ўвялі коней у лес, схавалі ў хатах, лазнях, падвалах. Такім чынам у большасці раёнаў удалося захаваць жывёлу.

Рабочыя соўгаса «Айдар» (Украіна) загналі 500 авец у месцы, дзе немцы не змаглі іх адшукаць. Цяпер жывёла вернута ў соўгасы.

Учынак патрыёткі

Марыя Васільеўна Окцябрская, жонка палкавога камісара Ільі Фядотавіча Окцябрскага, які загінуў на фронце ў баях за радзіму, напісала пісьмо таварышу Сталіну. У пісьме яна піша: «За смерць майго мужа, за смерць усіх совецкіх людзей, закатаваных фашысцкімі варварамі, хачу адпомсціць фашысцкім сабакам, для чаго ўнесла ў Дзяржбанк на пабудову танка ўсе свае асабістыя зберажэнні—50.000 рублёў. Танк прашу назваць «Баявая падруга» і накіраваць мяне на фронт у якасці вадзіцеля гэтага танка. Маю спецыяльнасць шофера, выдатна валодаю кулямётам, з'яўляюся варашылаўскім стралком».

Таварыш Сталін у сваёй адказнай тэлеграме паведаміў Марыі Васільеўне, што яе жаданне будзе споўнена.

Ордэна Леніна і Працоўнага Чырвонага Сцягу артылерыйскі завод імені Сталіна.

Калектыў завода сканструіраваў і пабудаваў станкі, якія апрацоўваюць адразу па дзве дэталі. Стаханаўка Елена Монава асвоіла работу на гэтым новым складаным станку і выконвае цяпер на апрацоўцы дэталей 4½ нормы.

НА ЗДЫМКУ: Тав. Монава Е. А. ля новага станка.

У РЖЭВЕ

Упершыню, пасля паўтарагадовага гаспадарання немцаў у Ржэве, жыхары горада ўздыхнулі свабодна і радасна, калі Чырвоная Армія выгнала адсюль акупантаў. У горадзе прыступаюць да работы партыйныя і совецкія арганізацыі. Пачынаецца ачыстка вуліц, аднаўленне мастоў і дарог. Хутка будзе адкрыты прамы чыгуначны рух Ржэў — Вялікія Лукі. Гэтай вясной першыя параходы адыйдуць уніз па Волзе.

НА АДНАЎЛЕННЕ СТАЛІНГРАДА

Калектывы прадпрыемстваў і ўстаноў Саратаўскай області аказваюць вялікую дапамогу сталінградцам па аднаўленню горада.

Калектыў завода імені Леніна абавязаўся вырабіць звыш плана для Сталінграда чыгуначныя кастылі, цвікі, ламы і іншыя рэчы. Хватаўскі шклозавод рыхтуе лямпавае шкло і пасуду. Фабрыка імені Крупскай накіроўвае ў Сталінград 3.000 штук трыкатажных вырабаў, саратаўская абутковая фабрыка—10.000 пар абутку, саратаўскі промхімкамбінат — 5 тон гаспадарчага мыла.

У ДЗЕМЯНСКУ

Насельніцтва Дземянска радасна сустрэла сваіх вызваліцеляў—байцоў Чырвонай Арміі. Жыхары запрашаюць байцоў зайсці адпачыць, пагутарыць. Паранены горад ажывае з кожнай часінай. Сувязісты нацягваюць абарваныя правады. Вуліцы ачышчаюцца ад шчэбня і бярвення. Наладжваецца медыцынская дапамога і гарадская гаспадарка.

ПАДАРУНКІ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ АД ТУВІНСКАЙ НАРОДНАЙ РЭСПУБЛІКІ

Эшалон падарункаў для байцоў і камандзіраў Чырвонай Арміі прывезла ў Маскву дэлегацыя Тувінскай Народнай Рэспублікі. Дэлегацыю ўзначальвае сакратар ЦК тувінскай народна-рэвалюцыйнай партыі Тока.

Дэлегацыя прывезла 120 вагонаў падарункаў, сярод якіх 187 тон мяса, 73 тоны рыбы, 54 тоны масла, 18 тон каўбас, 62 тоны сухароў і пячэння, 10.000 пар валенак, 5.000 паўшубкаў і шмат іншага.

БРАЦКАЯ ДАПАМОГА ЧЫГУНАЧНІКАЎ

Чыгуначнікі Турксіба аказваюць дапамогу чыгункам раёнаў, вызваленых ад нямецкіх захопнікаў. Камплекты інструментаў для рамонтных брыгад вырабляюцца паравознікамі. Двіжэнцы арганізуюць майстэрні для рамонту сігнальнай гаспадаркі. Падрыхтавана да адпраўкі многа апаратуры сувязі.

ПАТРЫЁТ

Калі нямецка - фашысцкія захопнікі ўварваліся на совецкую зямлю, беларускі рабочы Парфен Іванавіч Карнавухаў, якому ўжо 64 годы, пайшоў на фронт добраахвотнікам. З таго часу ён нястомна служыць у адным з гаспадарчых падраздзяленняў Чырвонай Арміі. Тав. Карнавухаў —прыкладны баец, за выдатную службу прэміраваны.

— Тры мае сыны ў радах Чырвонай Арміі змагаюцца супроць нямецка-фашысцкіх нягоднікаў, — гаворыць Парфен Іванавіч. —Мы будзем помсціць немцу да таго часу, пакуль хоць адзін фашысцкі разбойнік будзе таптаць нашу совецкую зямлю.

Беларускі Дзяржаўны ансамбль песні і пляскі

У многіх гарадах і вёсках Совецкага Саюза пабываў за час айчыннай вайны Беларускі дзяржаўны ансамбль песні і пляскі. Гастролі ансамбля праходзілі з вялікім поспехам.

Ансамбль песні і пляскі БССР арганізаваўся некалькі год таму назад у Беластоку. У калектыў ансамбля ўвайшлі таленавітыя ўдзельнікі мастацкай самадзейнасці Беластоцкай, Брэсцкай, Баранавіцкай і другіх заходніх абласцей рэспублікі. Зараз у ансамблі 60 чалавек. Гэта таленавітыя спевакі, музыканты, танцоры, вырашчаныя з народа. У рэпертуары ансамбля—народныя беларускія песні і танцы, песні айчыннай вайны, тэатралізаваны паказ «Беларусь у агні».

Зараз ансамбль выступае ў гор. Горкім.

Е. САДОЎСКІ.

НОВЫЯ П'ЕСЫ

Другі беларускі дзяржаўны драматычны тэатр, які знаходзіцца зараз у горадзе Уральску, прыняў да пастаноўкі п'есы беларускіх драматургаў Кандрата Крапівы — «Песня аб Радзіме» і В. Вольскага — «Дзед Ігнась». Абедзве п'есы напісаны на матэрыялах аб айчыннай вайне, яны расказваюць аб барацьбе нашага народа з нямецкімі акупантамі.

Тэатр узмоцнена рыхтуецца да пастаноўкі новых п'ес.

МІЖНАРОДНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ

Налёты англійскіх бамбардыроўшчыкаў на Берлін

Уноч на 2 сакавіка англійскія самалёты — «Ланкасцер», «Галіфакс» і «Стырлінг» моцна і канцэнтравана бамбардыравалі Берлін. Надвор'е было яснае, і, па атрыманых міністэрствам авіяцыі паведамленнях, бамбардыроўка прайшла паспяхова. Налёт гэты быў самым моцным з усіх налётаў, якія рабіліся да гэтага часу на германскую сталіцу, ён працягваўся 30 мінут. Лётчыкі, якія ляцелі апошнімі, расказваюць, што яшчэ за 20 мінут да таго, як яны дасягнулі сваёй цэлі, яны бачылі пажары ў Берліне. Вяртаючыся, яны бачылі зарава пажараў, будучы ўжо над Брэменам і Ганноверам. К канцу бамбардыроўкі вялікія раёны горада былі пакрыты густымі клубамі дыму.

На Берлін былі скінуты бомбы вагой каля 4 і каля 2 тон кожная.

Гітлераўскае агенцтва Трансацэян перадае, што ўноч на 2 сакавіка англійскія самалёты зрабілі вялікі налёт на Берлін. У выніку налёту нанесены значныя страты. У радзе кварталаў горада зроблены вялікія разбурэнні.

* * *

Англійская авіяцыя зрабіла таксама вялікі налёт на базу падводных лодак у Сен-Назеру. Былі скінуты бомбы таксама і на Заходнюю Германію.

КРУШЭННЕ НЯМЕЦКАГА ВАЙСКОВАГА ПОЕЗДА ВА ФРАНЦЫІ

У выніку крушэння нямецкага вайсковага поезда ў горадзе Шалон (Францыя) загінула звыш 250 нямецкіх салдат, якія накіроўваліся на фронт супроць СССР. Колькасць раненых вельмі значная.

БАРАЦЬБА ДАЦКІХ ПАТРЫЁТАЎ СУПРОЦЬ ГІТЛЕРАЎЦАЎ

У Капенгагене абвешчана аб тым, што 27 датчан за антыгітлераўскую дзейнасць прыгавораны да працяглага турэмнага заключэння. За апошні час у Даніі павялічыліся акты сабатажу. Шырока распаўсюджваецца нелегальная антыгерманская газета «Дэ фры данске».

СТАНОВІШЧА НА ТУНІСКІМ ФРОНЦЕ

У першыя дні сакавіка перадавыя атрады войск нашых саюзнікаў прасунуліся на поўдзень і паўднёвы ўсход ад Сбейтлы. У Паўночным Тунісе войскі саюзнікаў працягвалі цясніць праціўніка ў раёнах на поўнач ад Беджы і на ўсход ад Седжэнане.

Уноч на 2 сакавіка сярэднія бамбардыроўшчыкі саюзнікаў атакавалі порт Палерма.

ДЭЗЕРТЫРСТВА СЯРОД ГЕРМАНСКІХ САЛДАТ У НАРВЕГІІ

Нядаўна ў Нарвегіі цэлая рота германскіх салдат была кінута ў канцэнтрацыйны лагер за спробу калектыўнага дэзертырства. У Нарвегіі ёсць ужо некалькі канцэнтрацыйных лагераў для германскіх салдат.

За апошні час дысцыпліна сярод германскіх войск у Нарвегіі заметна знізілася. Многія салдаты адкрыта гавораць нарвежцам, што Германія прайграла вайну.

ВЫТВОРЧАСЦЬ БОЕПРЫПАСАЎ У КАНАДЗЕ

Канадская прамысловасць боепрыпасаў за час вайны выпусціла 2 мільярды патронаў для стралковай зброі. Мяркуецца, што ў 1943 годзе вытворчасць патронаў дасягне рэкорднага ўзроўню— 3 мільярдаў штук.

НАСЕЛЬНІЦТВА ЭЛЬЗАСА СУПРАЦІЎЛЯЕЦЦА МАБІЛІЗАЦЫІ Ў ГІТЛЕРАЎСКУЮ АРМІЮ

Тысячы маладых эльзасцаў, імкнучыся ўхіліцца ад абвешчанай акупацыйнымі ўладамі мабілізацыі ў германскую армію, уцякаюць у Швейцарыю. Там яны збіраюцца ў узброеныя групы і ўступаюць у бой з германскай пагранічнай аховай, якая імкнецца перашкодзіць перайсці швейцарскую граніцу.

Германскія кіраўнікі ў Эльзасе вымушаны прызнаць, што эльзасцы адкрыта выражаюць свае сімпатыі саюзнікам. Паведамленні аб вялікіх поспехах Чырвонай Арміі пранікаюць у Эльзас і сустракаюцца насельніцтвам з радасцю.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.
А106